HAMMARÖ KOMMUN

Sörvikshamnen

MKB för detaljplan

DEL AV KLÖVERUD 1:20 M.FL.
SÖRVIKSHAMNEN
HAMMARÖ KOMMUN

UTSTÄLLNINGSHANDLING
2012-06-04

SAMMANFATTNING

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utbyggnad av Sörvikshamnen. För att detta ska kunna ske behövs ytterligare land- och vattenområden gentemot dagens tas i anspråk. Planförslaget syftar också till att öka områdets attraktivitet och främja rekreation och friluftsliv.

Planområdet ligger på den västra sidan av Mörudden, ca 2 km öster om centrala Skoghall. I dag finns det en småbåtshamn inom planområdet med ett flertal båthus och med en stor kran för lyft av båtar. I småbåtshamnens vattenområde finns en stor vassbarriär som ger båtarna en skyddad miljö mot vågor. Inom planområdet ingår också ett område med hus med sjötomter där bryggor har uppförts.

Växtligheten inom planområdet består av blandad skog och uppväxt sly i den norra delen. Inom dagens befintliga hamnområde finns det mindre gräsytor och längst söderut inom planområdet finns det stora gräsytor som ger besökande utrymme för rekreation. Planområdets västra del består av bostäder som har tomter med diverse växtlighet som sträcker sig ned till vattnet.

Planförslaget möjliggör för småbåtshamnen att utöka sitt vattenområde och ge plats för nya bryggor och därmed fler båtplatser. På land kommer fler byggrätter att tillkomma vilket kommer att minska vinteruppställningen av båtar utomhus. Allmänhetens tillgång till området och rekreationsmöjligheter skall också stärkas med förbättrade stråk för gång och cykeltrafik samt ökad service för områdets besökande. Slutligen ger planförslaget intilliggande bostäder på Ringvägen möjlighet att uppföra enskilda bryggor.

Miljökonsekvensbeskrivningen behandlar de konsekvenser som en utökad småbåtshamn kan medföra och avgränsats att beskriva:

- Riksintresse
- Strandskydd
- Naturmiljö
- Mark- och vattenföroreningar
- Buller och trafik
- Påverkan på landskapsbild
- Risker och säkerhet.

Nollalternativet innebär att det fortfarande kommer vara ett stort behov av på båtplatser i Sörvikshamnen och på Hammarö. För miljöpåverkan, sett till utsläpp och buller, skulle det att innebära en förbättring då ingen ökad miljöpåverkan skulle ske men dagens störningar från befintlig hamn kvarstår. För rekreation och friluftsliv skulle nollalternativet vara sämre än huvudalternativet då färre skulle få tillgång till båtlivet i Vänern.

INLEDNING

Syfte med miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplaner som kan medföra betydande miljöpåverkan ska miljöbedömas och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska upprättas. En MKB ska identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som detaljplanen kan ge upphov till. Syftet med MKB- förfarandet är att i ett tidigt skede i planprocessen lyfta fram miljöfrågorna så att de kan införlivas och påverka planarbetet.

Beslut om behovsbedömning regleras i 6 kap. 11 § MB. I förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar finns angivet om vad som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med behovsbedömningen är att integrera miljöaspekter så att planen främjar en hållbar utveckling.

Hammarö kommun har enligt 6 kap. 11 § MB miljöbedömt *Detaljplan för del av Klöverud 1:20 m.fl* och där bedömt att planen kan medföra betydande miljöpåverkan. Detta då verksamheten är av den storleken att den kan ha en betydande miljöpåverkan på närområdet framförallt gällande buller och mark- och vattenföroreningar. Det har även bedömts viktigt att belysa planens påverkan på riksintresset för friluftsliv, strandskydd, naturmiljö, påverkan på landskapsbilden samt hälsa och säkerhet. Vid avgränsning har tidigt samråde skett med Länsstyrelsen 2011-03-22.

Byggnation som ska utföras i vatten definieras enligt 11 kap. MB som vattenverksamhet och är tillståndspliktigt. En ansökan om vattenverksamhet med uppgifter, ritningar, kartor, teknisk beskrivning samt MKB kommer att upprättas av Skoghalls Båtsällskap

Huvuddrag i detaljplanen

Småbåtshamnens vattenområde utökas för att ge utrymme för fler bryggor. Ytterligare byggrätter för båthus föreslås. Vid kranen kommer en spolplatta att anläggas för att förbättra vattenmiljön i hamnen.

Längs med Möruddsvägen kommer det möjliggöras en gång- och cykelbana som kommer att leda ner till Mörudden. En servicebyggnad med möjligheter för dusch, toalett och omklädning föreslås vid piren i anslutning till befintligt friluftsbad.

För bostäderna på Ringvägen regleras kvartersmarken till att gälla friliggande villor med möjlighet att uppföra bryggor.

Planområdet omfattas av strandskyddsbestämmelser. För planens genomförande avses strandskyddet att upphävas inom valda delar på kvartersmark och i vattenområden.

OMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR

Riksintresse

Kommunen är i sin helhet av riksintresse enligt 4 kap. MB med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns. Turism och det rörliga friluftslivet ska särskilt beaktas vid bedömning av exploatering och andra ingrepp i naturen.

Översiktliga planer

I Hammarös översiktsplan, antagen 2005-11-22, är området redovisat som tätbebyggelse. Den planerade markanvändningen stämmer överens med kommunens strävan om att öka möjligheterna till att stärka det rörliga friluftslivets möjlighet att nyttja Vänernområdet.

Detaljplaner, områdesbestämmelser och förordnanden

För området gäller idag Stadsplan för Sörviken, Mörudden, upprättad 1984-12-19 samt Detaljplan för del av Klöverud 1:20, antagen 1990-11-06. Stadsplanen innebär att hamnen delas upp i två byggnadskvarter för upplagsändamål med byggrätt med 7,0 m byggnadshöjd. Söder om hamnområdet, på piren/vågbrytaren finns en byggrätt för handel avsedd för försäljning av drivmedel till båtar.

Detaljplan för Klöverud 1:20 innebär att i anslutning till Möruddens campingområde ges en byggrätt för en receptionsbyggnad med restaurang och serviceenhet med en högsta byggnadshöjd på 3,0 m.

Bebyggelsen på Ringvägen omfattas av avstyckningsplan över del av hemmanet Gunnarskär fastställd 1932-08-24.

Strandskydd

I anslutning till att den nya detaljplanen ska antas måste Hammarö kommun göra en ny prövning av strandskyddet inom planområdet enligt 7 kap. 18g § MB.

Natur- och kulturvärden

Inga högre natur- eller kulturvärden finns inom området.

ALTERNATIV

Huvudalternativ

Planområdet är markerat i vit färg.

Sörvikshamnen är belägen på västra sidan av Mörudden, ca 2 km sydost från centrala Skoghall. Området nås från Hovlandavägen via Möruddsvägen. Detaljplanen omfattar ett område som begränsas i öster av Möruddens camping och sträcker sig norrut längs med Möruddsvägen till angränsande fastighet Klöverud 1:24. I väster gränsar området till befintlig bebyggelse, bestående av friliggande hus, på Ringvägen. Hamnens södra del består av ett vattenområde med en vassbarriär som skyddar mot vågor och svall.

I hamnområdet finns det idag ca 540 båtplatser. För isättning och upptagning av större båtar finns en stor kran som används flitigt av flertalet båtägare på Hammarö. Båthusen i Sörvikshamnen har plåtfasader och färgerna på husen varierar i röda och bruna färger. Under vintern ställs båtar som inte ryms inne i båthusen upp längs båthusens väggar samt på öppna ytor och täckts över med presenningar.

Trafik till och från hamnen är som störst under vår och sommar, då båtlivet är som störst. Även angränsande verksamhet med Möruddens camping, restaurang samt badstrand har som mest besökare under den tiden på året, vilket sammantaget ger ett periodvis högt trafiktryck i området.

Alternativ lokalisering

Alternativlokalisering markerat i vit färg.

Enligt 6 kap. 12 § MB ska rimliga alternativ till lokalisering med hänsyn till planens syfte identifieras, beskrivas och bedömas. Hammarö kommun har valt ut två platser, Hästviken och Lillängshamnen, och bedömt dessa mot huvudalternativet, Sörvikshamnen.

Lillängshamnen
Lillängshamnen är beläget ca 800 m från Skoghalls centrum och är storleksmässigt mindre än Sörvikshamnen. Lillängshamnen är hemmahamn för två yrkesfiskare och här finns kommersiell verksamhet i form av ett fiskrökeri. Hamnområdet håller i dagsläget på att rustas upp med en ny bensinstation för båtar samt exploatering av nya flerbostadshus.

Kommentar: *Lillängshamnen har ett mycket bra läge med närhet till Skoghalls centrum samt offentlig service. Hammarö kommun anser dock att hamnområdet inte har samma möjligheter till utbyggnad för att möta behovet av fler båtplatser och uppställningsplatser som Sörvikshamnen.*

Hästviken
Hästviken är beläget ca 3,5 km från Skoghalls centrum och har sedan länge varit arbetsområde med en slip för relativt stora båtar samt en hemmahamn för ett mudderverk. Inom området finns ett antal kända fornlämningar.

Kommentar: *Området är vackert beläget men relativt långt bort från Skoghalls centrum och möjligheter till offentlig service. Stora investeringar för att sanera samt exploatera området skulle krävas för att kunna uppnå den hamnstorlek som efterfrågas.*

Nollalternativ

Nollalternativet innebär en beskrivning av den troliga utvecklingen om inte planen genomförs. Behovet av båtplatser på Hammarö och i Sörvikshamnen kommer fortfarande att vara stort. För att tillskaffa sig båtplats kan en viss olovlig ökning av privata bryggor ske på Hammarö och därmed försvåra reglering och kontroll av småbåtshamnar på ön.

Då området fortsätter fungera som hamn sker ingen påverkan av landskapsbilden.

Nollalternativet innebär att trafikmängden i området inte skulle förändras från dagens situation med periodvis högt tryck. I takt med att mer miljövänligt bränsle används till bilar, båtar och arbetsmaskiner innebär nollalternativet att miljösituationen inom planområdet skulle ha en mer positiv effekt än huvudalternativet. Trafiksäkerhetsmässigt innebär nollalternativet en negativ påverkan då Möruddsvägen skulle behålla sin nuvarande bredd och sakna säker gcm-väg ner till Mörudden. Inom hamnområdet kan en utökning av båtplatser ge upphov till fler olyckor som t.ex. drunkningsolyckor och bränder. Framkomligheten för räddningstjänst kan också försvåras med ett utökat hamnområde.

För rekreation och det rörliga friluftslivet, som särskilt ska tas hänsyn till, då Hammarö kommun är av riksintresse skulle nollalternativet vara sämre än huvudalternativet då det begränsar tillgången till båtlivet i Vänern.

MILJÖMÅL

Nationella och regionala miljömål

Riksdagen har antagit 16 miljökvalitetsmål som ska:

- Främja människors hälsa
- Värna om den biologiska mångfalden och naturmiljön
- Ta till vara på kulturmiljön och kulturhistoriska värden
- Bevara ekosystemets långsiktiga produktionsförmåga
- Trygga en god hushållning med naturresurser

Till dessa mål tillkommer regionala miljömål för Värmlands län. Dessa mål är mer specificerade jämfört med de nationella målen som är mer allmänt formulerade för hela landet. Lokala miljömål för Hammarö kommun saknas.

I tabellen nedan redovisas planförslagets påverkan på miljömålen. För planområdet är det den väntade ökningen av trafik med bilar, båtar samt arbetsmaskiner som kan påverka negativt, dock i så pass liten skala att påverkan på miljömålen får anses vara minimal.
Målen *Storslagen fjällmiljö* och *Hav i balans* utgår, då de inte berör Hammarö kommun.

Miljömål	Påverkan av planförslaget
Begränsad klimatpåverkan	Negativ påverkan då trafiken inom området kommer att öka och därmed också ökade utsläpp av växthusgaser.
Frisk luft	Negativ påverkan då trafikökningen leder till ökade kväveoxidutsläpp som kan reagera med luft och skapa marknära ozon.
Bara naturlig försurning	Minimal påverkan i takt med förbättrad avgasrening.
Giftfri miljö	Ingen påverkan
Skyddande ozonskikt	Ingen påverkan
Säker strålmiljö	Ingen påverkan
Ingen övergödning	Minimal påverkan i takt med förbättrad avgasrening.
Levande sjöar och vattendrag	Minimal påverkan då området redan idag fungerar som hamn.
Grundvatten av god kvalitet	Ingen påverkan då grundvattnet ligger inom en utströmningszon för grundvatten.
Myllrande våtmarker	Ingen påverkan
Levande skogar	Ingen påverkan
Ett rikt odlingslandskap	Ingen påverkan
God bebyggd miljö	Positiv påverkan med ökat antal båtplatser som gynnar det rörliga friluftslivet. Även positiv påverkan med en mer estetiskt tilltalande hamn. Ökade bullernivåer inom området har en negativ påverkan.
Ett rikt växt- och djurliv	Ingen påverkan

MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer regleras i 5 kap MB och fungerar som ett styrmedel för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Idag finns det normer för utomhusluft, vattenförekomster, fisk- och musselvatten och omgivningsbuller.

MKN för utomhusluft

Det finns idag normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel partiklar (PM10) partiklar (PM2,5) och ozon. I Luftkvalitetsförordningen (SFS 2010:477) finns fastställt normer för respektive ämne som inte får överskridas.

Detaljplanens påverkan på mkn för utomhusluft
En utökad hamn med ökad biltrafik och båttrafik ger upphov till ökade utsläpp av ovannämnda ämnen.

Förslag på åtgärder
Då planen syftar till att öka tillgängligheten till området med en gång- och cykelväg är förhoppning att biltrafiken till området inte ska öka i stor skala. Vidare har en sjöbensinstation öppnats i Lillängshamnen med försäljning av miljöbränsle som kan minska utsläppen av skadliga ämnen från båtmotorer till luften. Hammarö kommun bedömer att trafiken till området idag tillsammans med nytillkommande trafik inte är i den skala att miljökvalitetsnormerna kommer att påverkas betydligt.

MKN för vattenförekomster

Miljökvalitetsnormer för vatten syftar till att ange vilken vattenstatus som ska uppnås vid år 2015. Vattenstatusen delas in i olika klasser där målet är att vattnet ska uppnå en god ekologisk och kemisk status samt att inte försämra vattnets status. Om en prognos visar på att statusen kan komma att försämras måste åtgärder vidtas för att behålla eller förbättra vattenkvaliteten.
Enligt statusklassningen råder god ekologisk och kemisk status runt hela Hammarö. För området kring Sörvikshamnen och det naturliga rekreationsområdet söderut finns enligt statusklassningen ingen risk för att området inte ska uppnå god kemisk och ekologisk status till 2015.

Detaljplanens påverkan på mkn för vattenförekomster
En utökad hamn med fler båtar ger upphov till ökade utsläpp av förorenade ämnen, dels från båttrafiken men också av hanteringen av båtar på land med t.ex båtbottentvätt. Fler hårdgjorda ytor påverkar infiltrationen av dagvatten. Vid det muddringsarbete som krävs för att utöka småbåtshamnens vattenområde kan förorenade sediment röras upp. Vid översvämning i området kan miljöfarliga ämnen i form av t.ex drivmedel läcka ut i vattnet.

Förslag på åtgärder
En spolplatta anläggs vid det stora båtupptagningsområdet vid kranen för att förbättra vattenmiljön. För muddringsarbetet som krävs kommer vidare teknisk undersökning och tillhörande tillståndsansökan om vattenverksamhet att göras vilket ska svara på hur muddring ska gå till samt hur muddermassorna skall

hanteras. För att minska utsläpp av skadliga ämnen från bränsle till vattnet har en sjöbensinstation öppnats i närliggande Lillängshamnen där miljöbränsle finns till försäljning.

Den ökade föroreningsbelastningen bedöms inte försämra vattnets ekologiska och kemiska status betydligt.

MKN för fisk- och musselvatten

Normer för fisk- och musselvatten regleras i förordning om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (SFS 2001:554). Normen för fiskvatten syftar till skydda fiskpopulationer mot utsläpp av föroreningar i vattnet som kan leda till att vissa arter minskar i antal eller helt dör ut. Normen för musselvatten avser att skydda vissa populationer av skaldjur i kustvatten och brackvatten från olika utsläpp av förorenade ämnen.

Vänern är utpekat som laxfiskevatten och omfattas av miljökvalitetsnormen.

Detaljplanens påverkan på mkn för fisk- och musselvatten
Från båttrafiken kommer utsläpp av förorenade ämnen från motorer. Även tömning av latrintank direkt ut till vattnet påverkar fiskvattnet negativt.

Förslag på åtgärder
En latrintömningsstation ska finnas i hamnen. För den ökade båttrafiken finns sjöbensinstation med miljöbränsle i närliggande Lillängshamnen.

Miljökvalitetsnormen för fisk- och musselvatten bedöms inte påverkas betydligt av planförslaget.

MKN för omgivningsbuller

Normer för omgivningsbuller regleras i förordning om omgivningsbuller (SFS 2004:675). Normerna ska säkerställa att omgivningsbuller inte ska medföra en skadlig effekt på människors hälsa. En kartläggning över omgivningsbullret har genomförts i en fas med kommuner över 250 000 invånare och en andra fas pågår med kartläggning för kommuner över 100 000 invånare.

Då Hammarö kommun består av 15 000 invånare berörs kommunen inte av kartläggningskravet och således bedöms miljökvalitetsnormen inte påverkas. Däremot finns det andra riktvärden för buller som ska följas vilket kommer tas upp i kapitlet om miljökonsekvenser.

ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska följa de allmänna hänsynsreglerna och skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning. Syftet med detta är att skydda människors hälsa och miljön mot negativ påverkan. De allmänna hänsynsreglerna återfinns i 2 kap. MB.

Allmän hänsynsregel	Bedömning
Bevisbördsregeln	Miljökonsekvensbeskrivningen är en del av uppfyllelsen av bevisbördsregeln som innebär att verksamhetsutövaren visar på att de allmänna hänsynsreglerna ska efterföljas.
Kunskapskravet	Planprocessen ger genom plan- och bygglagens bestämmelser gott kunskapsunderlag till planens effekter och möjliga konsekvenser.
Försiktighetsprincipen	I MKB:n beskrivs negativa konsekvenser och risker som kan uppstå. Åtgärder för att undvika detta redovisas i MKB:n.
Produktvalsprincipen	För byggnation på land och i vatten finns regler som ska efterföljas. Strängare miljökrav än dessa kommer inte att ställas. Däremot uppmuntras ytterligare miljöåtgärder.
Hushållnings- och kretsloppsprinciperna	De massor som kommer att uppkomma vid muddring av hamnens vattenområde ska om möjligt återanvändas till fyllning av det utvidgade kajområdet. För de massor som inte kan återanvändas ska de deponeras på deponi för farligt avfall.
Lokaliseringsprincipen	Alternativa lokaliseringar har studerats och redovisats.,
Skälighetsregeln	Föreslagna skyddsåtgärder anses vara skäliga.
Skadeansvaret	Verksamhetsutövaren är ansvarig för skador.

MILJÖKONSEKVENSER

Riksintresse Vänern med öar och skärgårdar

Hammarö kommun ligger inom riksintresset Vänern med öar och skärgård enligt 4 kap. 1-2 § MB. Hänsyn till ska tas till de natur- och kulturvärden som finns. Turism och det rörliga friluftslivet ska särskilt beaktas vid bedömning av exploatering och andra ingrepp i naturen.

Detaljplanens påverkan på riksintresset
Genom en utökning av Sörvikshamnen förstärker detaljplanen riksintresset då den möjliggör för en ökad turism och rörligt friluftsliv. Gällande natur- och kulturvärden finns det inga skyddade värden inom planområdet.

Åtgärd
Planförslaget stärker riksintresset då fler båtplatser i området ökar möjligheten för allmänheten att ta sig ut i Vänernområdet. Den i planen föreslagna gång- och cykelvägen skapar också goda och säkra förutsättningar för allmänheten att uppleva området kring Mörudden. Den föreslagna gästhamnbyggnaden för bad- och hamngäster bedöms också ge en positiv påverkan på området och riksintresset.

Strandskydd

I anslutning till att den nya detaljplanen ska antas måste Hammarö kommun göra en ny prövning av strandskyddet inom planområdet enligt 7 kap. 18g § MB.

Strandskyddet syftar till att bevara allmänhetens friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor för djur och växter på land och i vatten. Strandskyddet är 150 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet och inkluderar även undervattensmiljön.

Inom strandskyddat område är det förbudet att uppföra nya byggnader och ändra befintliga byggnader så att de hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda en plats de annars skulle ha fått färdas fritt i. Vidare får inga grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten göras för att bygga, anordna eller anlägga nya byggnader eller för att förändra befintliga byggnader. Slutligen får inga åtgärder vidtas som väsentligt kan förändra livsvillkoren för djur – eller växtarter.

Hammarö kommun avser att upphäva strandskyddet för småbåtshamnen och dess vattenområde med följande skäl:

- En småbåtshamn för sin funktion måste vara lokaliserad vid vatten
- Vänern är av riksintresse för det rörliga friluftslivet, vilket förstärks med småbåtshamnens utvidgning samt ökade servicemöjligheter för besökande bad- och hamngäster.
- Marken är redan idag ianspråktagen av småbåtshamn

För bostäderna och deras vattenområde anses särskilt skäl för upphävande av strandskydd vara att:

- Vattenområdet redan idag är ianspråktagen av bryggor för enskilt bruk

- Fastigheterna är idag redan bebyggda med hus. Tomtmarken sträcker sig ned till vattenområdet vilket gör det olämpligt med stråk för rekreation och friluftsliv, med hänsyn till hemfridszonen.

För servicebyggnaden, anses särskilt skäl för upphävande av strandskydd vara att:

- Byggnaden är främst till för gästhamnen och friluftsbadet och bör därför ligga i anslutning till dessa. Byggnaden kommer inte att avhålla allmänheten från området.

Detaljplanens påverkan på strandskyddet
För strandskyddets syfte är planförslaget till stora delar positivt då det syftar till att göra området mer attraktivt och öka allmänhetens tillträde till hamnen och friluftsbadet. Då området idag redan är ianspråktaget av småbåtshamnen samt bostäder med tillhörande bryggor bedöms planen inte ge en negativ påverkan på strandskyddet.

Åtgärd
För att hamnområdet och dess bryggor ska hållas öppet för allmänhetens tillträde och inte inhägnas ska en särskild klausul för detta införas i Hammarö kommuns arrendeavtal med Skoghalls Båtsällskap. Kajen utgör en del i den allmänna platsmarken.

Naturmiljö

Planområdet erbjuder ingen skyddad miljö för djur, då den största delen av området redan är exploaterad med bostäder och småbåtshamn. Naturen i området består av ett skogsparti i den norra delen med barr- och lövträd. Ytorna inom hamnområdet, kring båthusen, består av grus och uppvuxet gräs med rader av båtuppställningsvagnar. Inom området finns en asfalterad väg som sträcker sig från Möruddsvägen ner mot hamnen och binds samman av asfalterade ytor inom hamnområdet.
Planområdets västra del består av bostäder vars tomter sträcker sig ned till vattnet.

Till planområdets vattenmiljö ingår ett större vassområde, som fungerar som vågbrytare för småbåtshamnen. Vassområdet kan innehålla fågelarter som rörsångare, skäggmes och sävsparv då alla dessa arter trivs i vass. Det finns dock inte några observationer om vassområdet som miljö för fågelarter.

Detaljplanens påverkan på naturmiljön
Planförslaget tar skogsområden i anspråk för att kunna ge möjlighet att utöka småbåtshamnens område på land. Även nya vattenområden föreslås för småbåtshamnens utökning vilket påverkar miljön för djur och vegetationen i planområdet. Då området under en lång tid varit ianspråktaget av hamnverksamhet och saknar högre naturvärden bedöms området som lämpligt för en mindre känslig markanvändning. Att ta ett nytt område i anspråk för småbåtshamnsändamål bedöms ge en större negativ påverkan på naturmiljön.

Åtgärd

Planförslaget sparar naturmark i den norra delen av området som syftar till att ge en viss bullerdämpande effekt och minska den visuella påverkan.

Mark och vattenföroreningar

Det finns viss risk för att mark, bottensediment och vatten ska vara förorenad från tidigare verksamhet knuten till småbåtshamnen. Vid tidigare bottenspolning av båtar har ingen spolplatta med reningssystem använts vilket gjort att miljöfarliga ämnen via avrinning runnit ner i Vänern. Sedimentprover som gjorts i området för muddringen har visat på relativt höga halter av tennorganiska föreningar i det översta lagret. Tanken har varit att utnyttja de massor som uppstår vid muddringen för att fylla ut hamnområdet i den norra delen. Ett tidigt samråd för vattenverksamhet har hållits med Länsstyrelsen 2011-06-01 i vilket det framkom att det är möjligt att genomföra muddringsarbetet för de nya bryggorna som planeras i den västra delen av småbåtshamnens vattenområde då de förorenade sedimenten finns i det översta sedimentlagret.

Åtgärd
Den vidare tillståndsprövningen för muddring och uppläggning av massor kommer att utreda om hur stor del av massorna som kan anses vara tillräckligt rena för att återvinnas för uppfyllning av hamnområdet samt hur stor del av massorna som kan behöva deponeras. Vid ett massöverskott kan det vara aktuellt att använda massorna i samband med sluttäckningen av Mosstorpstippen.

Då det inom området planeras för mindre känslig markanvändning bedöms planförslaget inte ge en betydande miljöpåverkan.

Buller och trafik

Med en utökad småbåtshamn blir en direkt påföljd en ökad trafikmängd vilket också ger upphov till buller. De största bullerkällorna i en hamn är båtar, bilar och arbetsmaskiner. Segelbåtarnas fall, som löper längs med båtarnas mast, ger också upphov till buller då de vid ej tillräcklig fastsurrning kan slå i mot masten vid starkare vindar. Bullernivåerna är som störst i början av båtsäsongen samt i slutet på säsongen, detta då störst andel arbeten med båtarna sker under den perioden.

Buller mäts i decibel, dB, med ett A som anger att de olika frekvenserna har viktats på ett sådant sätt att det motsvarar hur det mänskliga örat uppfattar ljud.

Inom småbåtshamnens vattenområde råder en hastighetsbegränsning på 3 knop, vilket ger upphov till bullernivåer på ca 50-60 dB. Biltrafiken kommer att gå längs Möruddsvägen som har en hastighetsbegränsning på 50 km/h. Vid hastigheter under 50 km/h är motorljudet den dominerande bullerkällan och vid hastigheter över 50 km/h är det däckljudet.

För hamnverksamhet gäller naturvårdsverkets utomhusriktvärden för externt industribuller.

I samband med buller från trafik så krävs det stora förändringar i trafikströmmarna för att människan ska uppfatta en förändring i bullernivåerna. Det samma torde gälla för buller från båtar. Bullernivåerna från båtar ökar generellt med ökad hastighet.

Nedan redovisas skillnader i upplevelsen av bullernivåer

- *3 dBA kan förnimmas som en knappt hörbar förändring*
- *8-10 dBA upplevs som en fördubbling/halvering av ljudstyrkan*
- *En fördubbling/halvering av trafikmängden ändrar den ekvivalenta ljudnivån med ca 3 dB*

Utomhusriktvärden för externt industribuller angivna i ekvivalent ljudnivå i dBA				
Områdesanvändning	Ekvivalent ljudnivå i dBA			Högsta ljudnivå i dBA läge ”FAST”
	Dag Kl 07-18	Kväll Kl 18-22 samt söndag och helgdag kl 07-18	Natt Kl 22-07	Momentana ljud nattetid Kl 22-07
Arbetslokaler för ej bullrande verksamhet	60	55	50	-
Bostäder och rekreationsytor i bostäders grannskap samt utbildningslokaler och vårdbyggnader	50	45	40	55
Områden för fritidsbebyggelse och rörligt friluftsliv där naturupplevelsen är en viktig faktor	40	35	35	50

Naturvårdsverkets riktlinjer för utomhusbuller

Åtgärd

För att begränsa bullernivåerna inom området bör gällande hastighetsbegränsning inom småbåtshamnens vattenområde bibehållas. I den norra delen av planområdet kommer en 30 meter bred remsa med naturmark/träd finnas som bullerdämpande åtgärd. Ytterligare bullerdämpande åtgärder sker genom en flytt av de segelbåtar som finns närmast bostadsbebyggelsen till den östra delen av hamnen, samt att arbeten med båtar ska ske inne i speciella byggnader. Vid klagomål till miljö- och byggnadsnämnden kommer krav på åtgärder att ställas till verksamhetsutövaren.

Huvudalternativet ger negativa konsekvenser genom ökade bullernivåer i samband med ökad trafikmängd. Nollalternativet är neutralt då planområdet redan är ianspråktaget av småbåtshamn med tillhörande trafik och bullernivåer.

Landskapsbild

Sörvikshamnen har varit båthamn sedan 1960-talet och är med sin stora kran och sina båthus väl etablerad i landskapsbilden. Båthusen är av varierande storlek och i bruna och röda kulörer. Under vintern är ett antal av hamnens båtar uppställda i båthus, men ett flertal står under presenningar på området. Stora delar av planområdet är synligt från vattnet.

Åtgärd
Då detaljplanen även har syftet att göra hamnområdet mer estetiskt tilltalande har utformningsmässiga bestämmelser införts i den. För ny bebyggelse inom hamnområdet föreslås att de ska uppföras i en faluröd kulör. För båthusen närmast vattnet föreslås de uppföras med sadeltak.

Huvudalternativet ger positiva konsekvenser för landskapsbilden då den smälter in mer med skärgårdsmiljön med en enhetlig kulör på hamnbebyggelsen. Fler båtuppställningsplatser under tak ger också en bättre landskapsbild under vintern. Nollalternativet är neutralt med en hamnbebyggelse i röda och bruna kulörer samt under vintertid en stor del båtar under presenningar utomhus.

Risker och säkerhet

2012-01-11 skedde en brand i ett båthus i Sörvikshamnen vilket ledde till att båthuset totalförstördes. Brandorsaken är inte fastställd men i en hamn förekommer det stora mängder brandfarliga ämnen. Under vintern ser bland annat många till att fylla tankarna med bränsle för att undvika kondens i tanken. Även gasoltuber är vanligt förekommande i båthusen.

Planområdets markhöjd varierar från 45,5 till 48, 5 m ö h vilket gör att det ligger inom risk för översvämning. För nya byggnader är rekommendationen att lägsta nivå för golv är 47 m öh (RH2000). Båthusen bedöms kunna utformas så att de kan klara en översvämning men risken för att miljöfarliga ämnen kan läcka ut vid en eventuell översvämning en möjlig föroreningskälla.

I samband med vatten finns det också alltid en risk för drunkningsolyckor vilket gör att framkomligheten för räddningstjänsten är mycket viktig i området.

Åtgärder
Verksamhetsutövaren ska tillsammans med Räddningstjänsten planera förvaring av brandfarliga ämnen.

SAMLAD BEDÖMNING

Miljökonsekvens	Betydande miljöpåverkan	Bedömning
Riksintresse	Nej	Planförslaget stärker riksintresset med ökade möjligheter för allmänhetens tillgång till Vänern.
Strandskydd	Nej	Planförslaget stärker allmänhetens tillträde till området med gc-vägar och ökade möjlighet till service via gästhamnen.
Naturmiljö	Nej	Området har under lång tid varit använt för mindre känslig markanvändning. Inga högre naturvärden finns i området.
Mark- och vattenföroreningar	Nej	Områdets användning är av mindre känslig art. Åtgärder kommer att vidtas för att förbättra miljön, t.e.x spolplattan. Prover tas i samband med muddring för att avgöra om massorna kan användas som utfyllnad i hamnen, täckning av soptipp eller deponeras.
Buller och trafik	Nej	Planen innebär en förändring av bullernivåerna, dock bedöms den bli ringa då det krävs stora ändringar i trafikströmningar för att öka bullernivåerna så att det uppfattas av människan. Verksamhetsutövaren har ansvar för att medlemmarna håller hastigheter och surrar linor mm.
Landskapsbild	Nej	Områdets attraktivitet kommer att stärkas med en homogen färgsättning och mindre båtuppställning utomhus.
Risker och säkerhet	Nej	Med fler båtar i hamnen och därmed ökade mängder brandfarliga ämnen krävs det att verksamhetsutövaren ställer krav på medlemmarnas förvaring så att en säker miljö skapas. I arrendeavtalet förtydligas verksamhetsutövarens ansvar.

UPPFÖLJNING

När en plan har antagits ska kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som planens genomförande faktiskt medför.

Uppföljning av bullernivåerna från hamnen kommer att göras av Miljö och byggförvaltningen vid klagomål.